Samen zorgen voor een veilige school

ANTI-PESTPROTOCOL

KINDERCAMPUS OCULUS

Document - verantwoordelijke	**KC**
Versie	**Nr 1.3 dd 10 december 2025**
Vaststelling en evaluatie	**MR KC Oculus 11-12-2025** **Evaluatie: 9 juni 2026**

Doel/ aanleiding

Dit anti-pestprotocol heeft als doel dat alle leerlingen zich gedurende hun basisschoolperiode veilig voelen op KC Oculus, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. KC Oculus wil een veilige plek zijn, waar kinderen zichzelf mogen zijn en om zichzelf gewaardeerd worden. Dat is volgens ons de eerste voorwaarde om te leren en te ontwikkelen.

Ons uitgangspunt is dat we werken aan het bevorderen van een positief schoolklimaat, waarmee we o.a. pestgedrag willen voorkomen. Door de gedragsverwachtingen zichtbaar te maken kunnen leerlingen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan!

Indien pesten toch voorkomt, vinden wij het van belang om eenduidig te handelen. Hoe wij dit doen staat beschreven in dit antipestprotocol.

Wanneer spreken we van plagen of pesten?

Plagen mag wel, pesten niet. Maar wanneer is het nog plagen en wanneer wordt het pesten?

Wat is plagen?

Plagen gebeurt vaak spontaan, is een vriendelijke en speelse vorm, het duurt niet lang en is onregelmatig. Bij plagen zijn leerlingen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Plagen gebeurt zonder kwade bijbedoelingen maar is juist bedoeld dat beide partijen plezier beleven.

Wat is pesten?

Pesten is een systematische en negatieve vorm van gedrag die gericht is op het schaden, isoleren of vernederen van een individu. Het wordt gekenmerkt door een ongelijkwaardige relatie, waarbij de pester meer macht of controle heeft. Pesten gebeurt niet één keer, maar herhaaldelijk en structureel: de gepeste leerling is steeds weer het doelwit. De pestkop heeft geen positieve bedoelingen. Voor het slachtoffer kan dit zowel fysiek als emotioneel schadelijk zijn. De gepeste leerling voelt zich vaak eenzaam, verdrietig, onzeker en bang.

De piek van het pesten ligt meestal tussen de 10 en 14 jaar, maar ook bij jongere en oudere leerlingen komt het voor. Een eenmalig pestproject is niet genoeg om het probleem op te lossen. Het is belangrijk om het onderwerp regelmatig aan de orde te stellen, zodat het niet alleen wordt aangepakt wanneer het misgaat, maar ook preventief kan werken.

Voorbeelden van pesten zijn systematisch buitensluiten, herhaaldelijk uitschelden of fysiek geweld gebruiken. Slachtoffers van pesten ervaren vaak langdurige gevolgen, zoals angst, depressie en een lager gevoel van eigenwaarde. Dit maakt het cruciaal om pestgedrag vroegtijdig te herkennen en direct in te grijpen.

Het signaleren van pestgedrag

Pestgedrag

Het is niet eenvoudig pesten te onderscheiden van ander conflict of ruzie gedrag. Nog moeilijker is het de vaak versluierde of geniepige vormen van pesten te ontdekken. Veel gebeurt er buiten het gezichtsveld van de leerkracht, stiekem. Meestal is datgene wat zichtbaar is op zichzelf nog niet zo dramatisch: een wat dwingende blik in de ogen of een dreigement, waarvan je kunt denken dat het wel los zal lopen. Hier kan het pestgedrag echter ontstaan. Leerlingen die het slachtoffer zijn van pesten proberen ook vaak zelf de zaak te bagatelliseren. Als de leerkracht of de ouders iets vermoeden en doorvragen, blijven slachtoffers zelf vaak ontkennen.

Schaamte

Een kind dat wordt gepest, schaamt zich daar vaak voor. Het wil zijn ouders niet teleurstellen. Bijv. een gepest kind voelt zich geen populair kind en denkt dat haar/zijn vader en moeder dat wél graag gewild hadden. Dat voelt een kind aan. Het kan ook zijn dat een kind thuis niets zegt omdat het denkt dat de pestprobleem onoplosbaar lijkt. Het kind is misschien bang dat het probleem juist groter wordt. Stel je voor: je vader of moeder zou wel eens contact op kunnen nemen met de ouders van de pestkop of met de leerkracht op school. Misschien brengt de leerkracht in de klas het probleem ter sprake, dan weten de klasgenoten, dat er ‘geklikt’ is. De pesterijen worden dan misschien juist erger.

Leerlingen die pesten zullen thuis niet gemakkelijk over het pesten praten. Zij kunnen er alleen over beginnen als ze zich bewust zijn van hun gedrag en van de ernstige gevolgen daarvan.

Waarom pesten?

Pesters weten vaak zelf niet waarom ze iemand pesten. Het dringt niet tot hen door hoe erg het gepest voor het slachtoffer is. “Ze lokte het toch zelf uit, wie loopt er nou nog met zo’n stomme schooltas?”

Pestende leerlingen willen de machtspositie en de bewondering die ze door het pesten verkrijgen, niet verliezen. Toch is het niet waar dat pesters nooit willen dat een volwassene het probleem aanpakt. Misschien willen ze wel anders omgaan met andere leerlingen, maar weten niet hoe dat moet.

Signalen

Thuis:

Gedragsveranderingen die ouders bij hun kinderen constateren kunnen signalen van pestgedrag zijn. Kinderen die ’s nachts niet meer kunnen slapen, die weer in hun bed plassen of emotioneel labiel en/of afwijkend reageren. Soms zeggen kinderen ook dat ze “dood willen” of zijn ze van de ene dag op de andere dag met geen mogelijkheid meer naar school te krijgen.

School

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- Structureel zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Briefjes doorgeven
- Beledigen richting dezelfde persoon
- Veelvuldig opmerkingen maken over kleding
- Buitensluiten, negeren
- Steeds ‘als grapje’ spullen afpakken
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- Cyberpesten, via sociale media. Pesten buiten school wordt een schoolprobleem zodra je er last van hebt op school.

Dit zijn slechts enkele voorbeelden. Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop leerlingen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen onze gezamenlijke normen overschrijden.

Wat doen wij bij Kindercampus Oculus?

Op Oculus besteden we preventief structureel aandacht aan het sociale proces in de groep en op school:

- Bij aanvang van het schooljaar (en vaak in de 2 de helft van het schooljaar) werken we actief vanuit de methodiek de “Gouden weken”. Hierin staan groepsprocessen centraal. Wij bespreken en reflecteren ons pedagogisch handelen en wij zetten verschillende werkvormen in. Naast de specifieke school gedragsverwachtingen stelt elke groep samen met de leerkracht aan de start van het schooljaar tijdens de ‘gouden weken’ groepsregels op waarin omgangsregels zijn opgenomen. Deze regels worden als aanvulling opgesteld, door en met de groep.
- Daarnaast geven wij vorm aan de landelijke week van pesten en komt de antipest-coördinator in alle klassen om het over pesten en de gevolgen hiervan te hebben. Zij wijst de kinderen op de brievenbus waarin de kinderen een briefje kunnen stoppen als ze hulp nodig hebben. Daarnaast wordt er verteld dat ze de coördinator ook op ieder moment aan mogen spreken. Omdat we een kleine school kunnen we ervoor zorgen dat de drempel om haar te spreken laag is.
- In de groepen 5-8 hebben we naast de wekelijkse lessen Sociaal-emotionele ontwikkeling Rots&Water en DramaTaal. Bij beide methodieken ligt de nadruk op respect en respectvol met elkaar omgaan.
- Online Pesten is een manier van pesten wat nog niet zo heel lang bestaat en is ook lang niet zo zichtbaar als het pesten in het ‘echte leven’. Het gebeurt veel via de mobiele telefoon of via internet. Het nadeel van online pesten is dat het vaak anoniem gebeurt, wat de Pester een extra machtspositie geeft. De gevolgen bij online pesten zijn vaak groter dan bij het 'gewone' pesten. Je kunt je als kind moeilijker verdedigen, het kan een publieke vernedering zijn wanneer iedereen het kan lezen en het blijft dan actief omdat het lastig is om iets van internet te verwijderen. Daarom bieden we ook aandacht aan social media wijsheid. We doen mee aan het landelijke Media-Wijsheid project en hebben gedurende deze weken veel aandacht voor de onlinewereld waarbinnen kinderen zich bevinden. Verder bespreek de leerkracht met grote regelmaat over de gevaren van social media.
- Als laatste laten we jaarlijks voor de bovenbouw bureau Halt komen die meer uitleg geven over de gevolgen van online pesten.
- De ontwikkeling van de sociaal- emotionele ontwikkeling wordt bij alle leerlingen bij ons op school gevolgd. In groep 1-2 vult de leerkracht twee keer per schooljaar en vanaf groep 3-8 vullen de leerling een digitale vragenlijst over de sociaal emotionele ontwikkeling in. De leerkracht analyseert de gegevens, zet hier acties op in en beïnvloedt hiermee positief het klassenklimaat. In sommige gevallen wordt er een sociogram van de groep gemaakt (en vanaf schooljaar 2025-2026 structureel 4x per jaar).

Dit geeft inzicht in de interactie binnen de groep. Daarnaast komt de Kwaliteitscoördinator, directeur en BPO-er structureel kijken naar de groepssfeer en cohesie.

Samenvattend: om duidelijk stelling te kunnen nemen tegen pestgedrag, is zicht op de omvang van het probleem, kennis van de gevolgen voor de gepeste leerling, inzicht in het gedrag van de Pester maar bovenal invoelend vermogen vereist.

<u>Aanpak van ruzies en pestgedrag in vijf stappen</u>

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

STAP 1:

Wanneer leerlingen een conflict heeft met een andere leerling proberen zij er eerst zelf (en samen) uit te komen. De leerkracht geeft gedurende het jaar in verschillende lessen aan op welke manier je over dit onderwerp praat met elkaar. Bv. Benoemen waarom je ergens last van hebt en de ander dus moet ophouden.

STAP 2:

Op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen. Met de meester of juf bespreekt de leerling de voorvallen en gebruikt daarbij de volgende stappen.

Begeleiding gepeste	Begeleiding pester:
• De leerkracht vertoont medeleven, luistert en vraagt door: hoe en door wie word je gepest, gaat na hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten. • De leerkracht laat de leerling inzien hoe je op verschillende manieren kunt reageren en oefent deze met de leerling en gaat na welke oplossing het kind zelf wil. • De leerkracht laat het gepeste kind inzien waarom een kind pest. • De leerkracht benadrukt de sterke kanten van het kind.	➢ De leerkracht gaat in gesprek en zoekt naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen). • De leerkracht laat inzien wat het effect is van het pestgedrag op de gepeste. • De leerkracht laat de pester excuses aanbieden, waarbij uitgesproken wordt hoe er in het vervolg met elkaar omgegaan wordt. • De leerkracht laat de pester inzien wat voor leuke kanten hij/zij heeft. • De leerkracht leert de leerling anders te reageren, zich te beheersen, de “stop-eerst-nadenken-houding”

	aan te nemen of op een andere manier gewenst gedrag aan te leren.

STAP 3:

Wanneer het pesten aanhoudt zal de leerkracht de partijen bij elkaar brengen voor een eerste gesprek, brengt het probleem in kaart en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. De leerling die pest komt in fase 3 en zit een deel van de dag bij de Kwaliteitscoördinator. De naam van de betrokkenen wordt genoemd in de notitie ParnasSys met als kop incident registratie. Bij deze melding in ParnasSys worden alle ouders op de hoogte gebracht van het ruzie/pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders handelen vanuit de partnershipgedachte om in de toekomst herhaling te voorkomen.

Verslaglegging van dit gesprek wordt opgenomen in ParnasSys.

STAP 4:

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. De leerling komt nu in fase 4 en zit een dag(deel) bij de directie. De naam van de betrokkenen wordt genoemd in de notitie ParnasSys met als kop incident registratie. Bij deze melding in ParnasSys worden alle ouders op de hoogte gebracht van het ruzie/pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders handelen vanuit de partnerschapgedachte om in de toekomst herhaling te voorkomen.

Verslaglegging van dit gesprek wordt opgenomen in ParnasSys.

Interne nazorg: de leerkracht en kwaliteitscoördinator volgen in de periode na het incident de betrokken leerlingen en de groep. Zij toetsen regelmatig of het ruzie-/pestgedrag is gestopt en of de gemaakte afspraken worden nagekomen, bespreken dit met de leerlingen (en waar nodig met ouders) en sturen de afspraken zo nodig bij.

In overleg met de kwaliteitscoördinator /directeur wordt eventueel externe hulp ingeschakeld. Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

STAP 5:

Wanneer het pestgedrag nog niet stop en komt de leerling 3x in fase 4 zal er een gesprek komen met de Kwaliteitscoördinator, directie en ouders en kan de leerling worden geschorst. Dan treedt het protocol Schorsing, verwijdering en time out van Kinderstad in werking.

Verwachting van ouders

Ouders van gepeste leerlingen

- Bij een constatering van pesten gaat de ouder van de gepeste leerling naar de leerkracht van het kind. Samen gaan ze in gesprek over de voorvallen. In de bovenbouw is het wenselijk dat de leerling (deels) aansluit bij het gesprek, zodat er niet enkel over hem/haar, maar vooral ook met hem/haar wordt gesproken. De leerkracht, leerling en ouders maken afspraken die de leerling helpen bij het pestgedrag.
- School deelt geen informatie met ouders of leerlingen over de inhoud van gesprekken en/of eventuele maatregelen die school heeft genomen richting een andere leerling.
- Ouders nemen niet zelf actie tegenover de pester met uitzondering als pesten niet op school gebeurt, maar buiten schooltijd. De ouder probeert in dit geval contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Het contact tussen ouders en school heeft als doel elkaar informeren, overleggen en afspraken maken.
- Ouders houden de communicatie met hun kind open, ze blijven in gesprek met hun kind.
- De ouders steunen hun kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van de pesters

- Ouders nemen het probleem van hun kind serieus.
- Raak als ouder niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Ouders maken hun kind duidelijk voor wat het anderen aandoet. De ouders besteden extra aandacht aan hun kind.
- Ouders corrigeren ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van hun kind. Ouders maken hun kind duidelijk dat zij en school samen optrekken in deze.

Vertrouwenspersoon

Werkt de procedure niet naar tevredenheid dan wordt de interne vertrouwenspersoon ingeschakeld of de externe vertrouwenspersoon en tot slot de klachtencommissie, waarvan de route in de schoolgids staat.

Overzicht van de verantwoordelijkheden, handelingsrichtlijnen en kernboodschappen voor alle betrokkenen.

Rol	Verantwoordelijkheden/ taken	Wanneer/ hoe te handelen	Kernboodschap
Directie/ schoolbestuur	Vaststellen en ondersteunen van beleid; middelen en tijd beschikbaar stellen; aanspreekpunt aanwijzen; naleving wetgeving waarborgen; jaarlijks evalueren.	Bij beleidsvorming en ernstige incidenten.	Faciliteer, geef richting en draag verantwoordelijkheid.

Coördinator anti-pest-beleid	Coördineren uitvoe-ring beleid; signalen volgen; ondersteu-ning bieden; evalue-ren en rapporteren.	Structureel en bij incidenten.	Bewaken en onder-steunen van uitvoe-ring.
Leerkracht/ mentor	Positief klimaat cre-eren; signaleren; in-grijpen bij pestge-drag; gesprekken voeren; ouders be-trekken; registreren.	Dagelijks en bij meldingen (binnen 24 uur reageren).	Grijp vroeg in, werk aan een veilig kli-maat.
Kwaliteitscoördinator	Ondersteunen leer-krachten; analyse-ren herhaald pest-gedrag; externe hulp adviseren; monito-ren.	Bij herhaalde signalen of zorgleerlingen.	Ondersteun structu-reel herstel.
Leerling	Respectvol gedrag tonen; melding doen bij pesten; hulp vra-gen; anderen steu-nen.	Dagelijks en bij signalen.	Draag bij aan een vei-lige sfeer.
Ouders/ verzorgers	Signaleren; contact opnemen met school; samenwer-ken; thuis onder-steunen.	Bij signalen of uitnodiging school.	Werk samen met school aan veilig-heid.